

TÄYTTÖOHJE

Kustannukset, tulot ja suoritteet vuonna 2023

VAPAA SIVISTYSTYÖ

Kansanopistot ja liikunnan koulutuskeskukset

Erityishuomio Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämien valtionavustushankkeiden kustannuksiin ja suoritteisiin (kansanopistot)

Opetushallituksen myöntämien valtionavustusten sekä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämien rakenteellisen kehittämisen avustusten kustannukset luetaan mukaan kustannuksiin, koska kalenterivuoden aikana myönnettyjen avustusten kokonaissumma vähennetään yksikköhinnan laskennassa valtionapuviranomaisen toimesta (tarkemmin kohdassa sivu 2 vahvennettuna tekstinä). Sen sijaan avustusrahoituksella tehtäviä suoritteita ei lueta mukaan tämän kyselyn suoritteisiin (tarkemmin kohdassa S1.3 sivut 10–11 vahvennettuna tekstinä)

Pääperiaatteet

Tiedonkeruussa kansanopistojen ja valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten tiedot kerätään samaa lomakemallia ja ohjetta käyttäen.

Lomakkeella ilmoitetaan oppilaitoksen **ylläpitäjän vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen toiminnan** järjestämisestä aiheutuneet kustannukset, tulot ja suoritetiedot. Vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 21 § 1 momentin mukaan vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjän on toimitettava valtionapuviranomaiselle rahoituksen määräämiseksi tarvittavat tiedot ja toiminnan laajuutta koskevat tiedot.

Tiedonkeruussa ilmoitettujen kustannus- ja suoritetietojen perusteella lasketaan oppilaitosmuodoittain vuoden 2023 keskimääräiset valtakunnalliset käyttökustannukset ja saatuja tietoja käytetään kansanopistojen ja liikunnan koulutuskeskusten vuoden 2026 yksikköhintojen laskentaan. Lisäksi saatuja suoritetietoja käytetään suoritepäätösten valmisteluun.

Opiskelijaviikon/opiskelijavuorokauden yksikköhintaa laskettaessa kansanopisto- ja liikunnan koulutuskeskustoiminnasta aiheutuneisiin käyttökustannuksiin (L 632/1998 13 §) ei lueta:

- maksullisen palvelutoiminnan kustannuksia
- perustamishankkeesta eikä maa-alueen hankkimisesta tai vuokraamisesta aiheutuneita kustannuksia
- tavaran ja palvelun hankintahintaan sisältyvää arvonlisäveroa (13 ja 13a §)
- lainojen hoitokustannuksia eikä laskennallisia korkoja tai poistoja

- 11 §:n 8 momentissa mainittuja vuokria
- muita kuin välittömästi opiston sisäisestä hallinnosta aiheutuneita hallintokustannuksia
- kustannuksia, joihin myönnetään muun lain perusteella valtion rahoitusta, esimerkiksi valtionavustuslain perusteella myönnettyjä jatkuvan oppimisen avustuksia valtion budjetin momentilta 29.01.53.

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 14 §:n perusteella Opetushallituksen myöntämiä harkinnanvaraisia valtionavustuksia (laatu- ja kehittämisavustuksia, opintoseteliavustuksia, ylimääräisiä avustuksia) tai opetus ja kulttuuriministeriön liikunnan koulutuskeskuksille myöntämiä harkinnanvaraisia valtionavustuksia (laatu- ja kehittämisavustuksia, opintoseteliavustuksia) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiä rakenteellista kehittämistä tukevia avustuksia vastaavat kustannukset ilmoitetaan kustannustiedoissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö vähentää keskimääräistä yksikköhintaa laskettaessa kustannusten laskemisvuonna myönnettyjä valtionavustuksia vastaavan euromäärän kustannuspohjasta (1200/2005, 13 § 4 mom.).

Käyttökustannukset ilmoitetaan huomioiden rajausta, jonka mukaan kansanopiston ja valtakunnallisen liikunnan koulutuskeskuksen yhtenä opiskelujaksona järjestämän koulutuksen vähimmäispituus on 10 opetustuntia ja opetus on jaettava vähintään kahdelle peräkkäiselle päivälle siten, että opetusta annetaan keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä. (A 805/1998 1§). Alle 10 opetustunnin pituisten opiskelujaksojen kustannuksia ei lueta mukaan vapaan sivistystyön käyttökustannuksiin.

Käyttökustannukset, joihin myönnetään rahoitusta Euroopan yhteisöjen talousarviosta, saadaan lukea rahoitettaviksi käyttökustannuksiksi siltä osin kuin Euroopan yhteisöjen talousarviosta myönnettävä ja sitä vastaava valtion talousarvion mukainen erillinen kansallinen rahoitus ei niitä kata (1200/2005, 13 § 3 mom.).

Lomakkeella kerätään myös investointeja ja poistoja koskevat tiedot. Vuoden 2012 yksikköhintojen laskennasta alkaen kansanopistojen käyttökustannuksiin luetaan mukaan kansanopistojen ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyvät kirjanpidon mukaiset poistot.

Kustannukset ja tulot ilmoitetaan täysinä euroina.

Yhteystiedot

Lomakkeella kysytään oppilaitoksen sekä ylläpitäjän/valtionosuuden saajan **yleinen s-postiosoite** sekä suostumus valtionosuuteen liittyvien asioiden sähköiseen tiedoksiintoon.

Lomakkeen sarakkeet

Lomakkeen sarakkeissa ilmoitetaan toiminnoittaiset kustannukset ja niitä vastaavat tulot. Lomakkeen tummennettuja kohtia ei täytetä.

Kustannukset

M1 Henkilöstömenot

Henkilöstömenot ilmoitetaan nettona henkilöstökorvauksilla vähennettynä. Tässä ilmoitetaan palkat, pakolliset sosiaalivakuutusmaksut, kunnallisten oppilaitosten ns. vanhat eläkkeet, kokouspalkkiot ja tilintarkastuspalkkiot. Työllistettyjen palkkaamisesta aiheutuneista kustannuksista saadaan ilmoittaa ainoastaan nettomeno.

M2 Muut menot (ei sisällä arvonlisäveroa)

Muut kuin henkilöstömenot ilmoitetaan tällä sarakkeella toiminnoittain arvonlisäverottomina. Tässä ilmoitetaan esimerkiksi matkakorvaukset, henkilöstön koulutusmenot, toimistotarvikkeet, aineet, posti- ja puhelinmaksut, opetusvälineet, koneiden ja kaluston vuokrat ja kunnossapito sekä kiinteistövero.

Kirjanpidossa investoinneiksi kirjattuja kustannuksia ei sisällytetä muihin menoihin. Myöskään liikunnan koulutuskeskukset eivät ilmoita tässä ns. pieniä hankkeitaan.

M3 Arvonlisäverot

Tässä sarakkeessa ilmoitetaan tavaroiden ja palveluiden hankintahintaan sisältyneet arvonlisäverot, joko maksetun tai palautusjärjestelmään kirjatun mukaisena.

Tulot rahoituslähteittäin

Tulot ilmoitetaan rahoituslähteittäin ja ne kohdistetaan toiminnoille käyttötarkoituksen mukaan. Rahoituslähteitä ovat valtion erillisrahoitus, EU-rahoitus ja muu erillisrahoitus.

R2 Valtion erillisrahoitus

Valtion erillisrahoitus sisältää ainoastaan vapaan sivistystyön lain 14 §:n mukaiset opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen myöntämät erityisavustukset ja ylimääräiset avustukset kuten laatu- ja kehittämisavustukset, opintotietoliavustukset ja ylimääräiset avustukset, sekä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät rakenteellista kehittämistä tukevat avustukset. Koska lomakkeella ilmoitetaan toimintojen varainhoitovuoden kustannukset, vastaavasti saaduista avustuksista ilmoitetaan ainoastaan varainhoitovuonna käytetty osuus. Yksikköhintarahoitusta ei ilmoiteta tässä kyselyssä.

R3 EU-rahoitus

EU-rahoitus sisältää EU:n myöntämät avustukset ja EU-hankkeisiin valtiolta saadut erilliset kansalliset osuudet. Näitä avustuksia vastaavista kustannuksista ilmoitetaan kohdissa K1.0-K0.0 ainoastaan tuella kattamaton osa ja avustuksella katettu osa ilmoitetaan kohdassa M9.0.

R8 Muu erillisrahoitus

Käyttökorvaukset ja vuokrat, jotka on laskutettu tuotantokustannukset kattavaan hintaan, lahjoitukset ja avustukset, kaluston myyntitulot, opiskelijoille myydystä oheismateriaalista veloitetut korvaukset, opiskelijoilta perityt maksut sekä valtion ja yksityisten yritysten sponsorointi.

Toiminnot

Valtionosuuspohjan muodostavat kohdat K1.0, K2.0, K3.1, K3.2, K7.0 ja M5.0.

Toimintokokonaisuuksia ovat

K1.0 Opetus

K2.0 Kiinteistöt

K3.1 Majoitus

K3.2 Ruokailu

K7.0 Ylläpitäjähallinto ja yhteiset toiminnot

K0.0 Yhteensä kohdat K1.0, K2.0, K3.1, K3.2 ja K7.0

K00R1 josta opiskelijamaksut

M5.0 Poistot

Lisäksi kerätään ylläpitäjää koskevia tietoja seuraavasti

M2.0 Maksullinen palvelutoiminta

M4.0 Investoinnit

M8.0 Maanvuokrat

M9.0 Muut kustannukset ja tulot

K1.0 Opetus

Ilmoitetaan valtionosuuspohjaan kuuluvat opetuksen kustannukset ja tulot. Tällaisia ovat mm. opettajien ja luennoitsijoiden palkat yms. kustannukset, opetusmateriaalit, opetuspalvelujen ostot, tiedotus ja markkinointi sekä opetushenkilöstön ja opetuksen tukihenkilöstön kehittämisestä aiheutuneet kustannukset ja tulot. Myös opetuksen järjestämiseen liittyvän hallinnon kustannukset ja tulot, kuten apulaisrehtorin ja opiskelijahallinnon kustannukset ja tulot.

Jos palvelu ostetaan toiselta opetustoimen valtionosuuden/rahoituksen saajalta, ostaja ilmoittaa palvelujen ostot tämän kohdan muiden menojen sarakkeella ja myyjä palvelujen myynnistä aiheutuneet kustannukset ja tulot maksullisen palvelutoiminnan kohdassa M2.0.

K2.0 Kiinteistöt

Ilmoitetaan kiinteistöjen ylläpidosta aiheutuneet kustannukset ja tulot, kuten kiinteistöhenkilökunnan palkat yms. menot, materiaalin ja palvelujen ostot, koneiden ja kaluston kunnossapitomenot, kiinteistöjen hoito- ja kunnossapitoon liittyvät hoitovastikkeet, ulkopuoliset vuokratkustannukset ja kiinteistövero sekä kiinteistöjä

palvelevan tontin ja kadun kunnossapitokustannukset lukuun ottamatta oppilasasuntoloita tai henkilökunnan asuntoja.

Tässä kohdassa ei ilmoiteta mitään investointimenoja. Kohdassa ei ilmoiteta myöskään kirjanpidossa investoinneiksi kirjattuja kokonaiskustannuksiltaan pieniä perusparannuksia.

Mikäli toinen hallintokunta tai yksikkö hoitaa kiinteistöjen ylläpidon ja kustannukset vyörytetään palvelun käytön suhteessa, vyörytyserä ilmoitetaan edellä kerrotussa laajuudessa ilman laskennallisia poistoja ja korkoja.

Kiinteistössä sijaitsevien opettajien ja muun henkilökunnan asuntojen osuus sekä henkilöstölle vuokrattujen asuntojen kustannukset ja tulot ilmoitetaan kohdassa M2.0.

Oppilasmajoituksesta aiheutuneet kiinteistökustannukset ja -tulot ilmoitetaan kuitenkin kohdassa K3.1.

Ns. sisäisten eli laskennallisten vuokrien pääomavuokrien osuus ja maa-alueen (tontin) hankintamenot ilmoitetaan kohdassa M9.0.

K3.1 Majoitus

Oppilasasuntoloiden henkilökunnan palkat yms. menot, materiaalin ja palvelujen ostot, vuokrat, kiinteistökustannukset ja muut oppilasasuntoloiden ylläpitomenot ja -tulot sekä muut majoitukseen liittyvät menot.

K3.2 Ruokailu

Opiskelijoille järjestetystä ruokailusta aiheutuneet kokonaiskustannukset (palkat, elintarvikkeet, kalustot, laitteet, kuljetukset, koneiden ja kaluston vuokrat sekä muut oppilasruokailun järjestämiseen liittyvät kustannukset), myös muilta ostetut ruokailupalvelut.

Ruokailutilojen kiinteistökustannukset ilmoitetaan kohdassa K2.0.

K7.0 Ylläpitäjähallinto ja yhteiset toiminnot

Valtionosuuspohjaan kuuluvat ylläpitäjähallinnosta sekä yhteisistä toiminnoista aiheutuneet kustannukset ja tulot. Näitä ovat muut kuin opetus, kiinteistöt, majoitus ja ruokailu.

Oppilaitoksen rehtorin, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja kirjastotoiminnan kustannukset ja tulot, esim. henkilöstömenot ja materiaalien ja palvelujen ostot. Myös ylläpitäjähallinnon ja kirjaston henkilöstön ammattitaidon kehittämisen kustannukset ja tulot.

K0.0 Yhteensä kohdat K1.0 + K2.0 + K3.1 + K3.2 +K7.0

K00R1 kohdasta K0.0 (Yhteensä) opiskelijamaksut

Tuotot palveluista ja tavaroista, joiden hinnoittelussa ei ole pyritty kattamaan tuotantokustannuksia esim. opiskelijoilta perityt maksut. Sisältyvät toiminnoittain myös sarakkeelle R8.

Kansanopistot ja liikunnan koulutuskeskukset erittelevät yhteensä kohdan kustannuksista ja tuloista etäopetuksen ja työssäoppimisen kustannukset ja tulot. Lisäksi kansanopistojen tulee eritellä yhteensä kohdan kustannuksista ja tuloista myös TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen, joka sisältää myös oppivelvollisuuslain (1214/2020) 5§ 2 mom. mukaisen koulutuksen sekä tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen. Lisäksi kansanopistot erittelevät vaikeasti vammaisille suunnatun koulutuksen sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 7 a luvun mukaisen koulutuksen (oppivelvollisille suunnattu koulutus) kustannukset ja tulot.

Saman kurssin kustannukset ja tulot voivat sisältyä myös useampaan erittelykohtaan. Mikäli esimerkiksi TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymään kotoutumissuunnitelman mukaiseen omaehtoiseen koulutukseen sisältyy etäopetusta ja työssäoppimista, niin kohtaan TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen kustannukset ja tulot kirjataan kaikki ko. koulutuksen kustannukset ja tulot ja koulutukseen sisältyvän etäopetuksen kustannukset ja tulot kirjataan lisäksi kohtaan etäopetus sekä työssäoppimisen kustannukset ja tulot lisäksi kohtaan työssäoppiminen.

K00ETA kohdasta K0.0 (Yhteensä) etäopetuksen kustannukset ja tulot

Tähän eritellään edellä toiminnoittain eritellyistä kustannuksista ja tuloista etäopetuksen kustannukset ja tulot.

K00TYO kohdasta K0.0 (Yhteensä) työssäoppimisen kustannukset ja tulot

Tähän eritellään edellä toiminnoittain eritellyistä kustannuksista ja tuloista käytännön työtehtävissä järjestetyn (työssäoppimisen) koulutuksen kustannukset ja tulot.

Kansanopistot

K00KOT kohdasta K0.0 (Yhteensä) TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen ja oppivelvollisuuslain (1214/2020) 5§ 2 mom mukaiset kustannukset ja tulot

Tähän eritellään edellä toiminnoittain eritellyistä kustannuksista ja tuloista TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen kustannukset ja tulot. Tähän kohtaan sisällytetään myös oppivelvollisuuslain (1214/2020) 5§ 2 mom mukaisen koulutuksen kustannukset ja

tulot sekä tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen kustannukset ja tulot.

K00VVK kohdasta K0.0 (Yhteensä) vaikeasti vammaisille järjestetyn koulutuksen kustannukset ja tulot

Tähän eritellään edellä toiminnoittain eritellyistä kustannuksista ja tuloista vaikeasti vammaisille järjestetyn koulutuksen kustannukset ja tulot.

K00OVK Kohdasta K0.0 (Yhteensä) kansanopistojen vapaasta sivistystyöstä annetun lain 7 a luvun (Oppivelvollisille suunnattu koulutus) mukaisen koulutuksen kustannukset ja tulot.

Tähän eritellään edellä toiminnoittain eritellyistä kustannuksista ja tuloista kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen kustannukset ja tulot. Tämä koulutus järjestetään vapaasta sivistystyöstä annetun lain 7 a luvun (Oppivelvollisille suunnattu koulutus) mukaisesti.

Näihin kustannuksiin ei lueta mukaan kustannuksia, jotka aiheutuvat opiskelijoista, jotka eivät ole olleet oppivelvollisia aloittaessaan 7a luvun mukaisen koulutuksen suorittamista.

M2.0 Maksullinen palvelutoiminta

Maksullisen palvelutoiminnan kustannukset eivät kuulu valtionosuuspohjaan. Kaikki maksulliseen palvelutoimintaan kohdistuneet kustannukset ja tulot ilmoitetaan omassa kohdassaan M2.0, eriteltyinä valtionosuustoiminnan kustannuksista ja tuloista.

Maksullinen palvelutoiminta on oppilaitoksen ylläpitäjän/koulutuksenjärjestäjän vapaan sivistystyön toimintaa sellaisilla markkinoilla, joilla yritykset tarjoavat vastaavia tuotteita ja palveluja. Maksullisella palvelutoiminnalla tarkoitetaan sellaista toimintaa, jonka kansanopisto/ liikunnan koulutuskeskus toteuttaa koulutuksen tilaajan asettamilla ehdoilla, ts. tilaaja määrittelee koulutuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt, rekrytoi osanottajat ja maksaa laskun sopimuksen mukaan.

Oppilaitosten järjestämää maksullista palvelutoimintaa ovat esimerkiksi:

- opiston tilojen vuokraus, ruoka-, majoitus- ja kokouspalveluiden myynti
- toisen koulutuksen järjestäjän tilaama/ostama koulutus
- yrityksen tai muun yksityisen tai julkisen yhteisön tilaama henkilöstökoulutus tai muu henkilöstötilaisuus
- työvoimahallinnon tilauksesta järjestetty työvoimapolitiittinen koulutus

Maksulliseksi palvelutoiminnaksi ei katsota kuitenkaan opiston toteuttamaa ylläpitämisluvassa määritellyn koulutustehtävän mukaista ylläpitäjän taustayhteisöön kuuluvan järjestön tai muun yhteisön koulutusta, mikäli opiskelijat ovat omaehtoisesti hakeutuneet koulutukseen ja kansanopisto on maksanut järjestetyn koulutuksen kustannukset.

Maksullisen palvelutoiminnan kustannuksissa ja tuloissa ilmoitetaan myös oman henkilökunnan ruokailun ja majoituksen kustannukset ja tulot. Kiinteistön kustannuksista ilmoitetaan se osuus, mikä aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kuuluu maksulliseen palvelutoimintaan.

M4.0 Investoinnit

Kansanopistot

Ilmoitetaan oppilaitoksen ylläpitäjän vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen toiminnan järjestämisestä aiheutuneet kirjanpidon mukaiset investoinnit. Investoinnit ilmoitetaan ennen tilivuoden poistojen vähentämistä. Koneiden, kalustamisen, rakentamisen ja perusparantamisen kustannuksia, siltä osin kuin ne käsitellään kirjanpidossa investointimenoina, ei saa sisällyttää valtionosuuspohjan (kohdat K1.0–K0.0) kustannuksiin ei myöskään maksullisen palvelutoiminnan kustannuksiin kohdassa M2.

M4.0.1 Rakennukset

Ilmoitetaan tilojen rakentaminen, hankinta, peruskorjaus tai niitä vastaava toimenpide ja tähän liittyvä irtaimen omaisuuden hankinta. Tässä ilmoitetaan vuoteen 2023 kohdistuneet menot.

M4.0.9 Muut investoinnit

Ilmoitetaan muut kuin rakennusinvestoinnit.

Liikunnan koulutuskeskukset

Ilmoitetaan oppilaitoksen ylläpitäjän vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen toiminnan järjestämisestä aiheutuneet kirjanpidon mukaiset investoinnit.

M4.0.1 Perustamishankkeet (vähintään 32 000 euroa)

Tässä ilmoitetaan vapaasta sivistystyöstä annetun lain 15 §:n ja rahoituslain (1705/2009) 36 § 1 momentin mukainen tilojen rakentaminen, hankinta tai peruskorjaus, jonka arvioidut kokonaiskustannukset ovat vähintään 32 000 euroa, ilman alv:a (A vapaasta sivistystyöstä 805/1998, 5 a §) riippumatta siitä, onko perustamishankkeelle saatu erillistä perustamishankkeiden valtionavustusta tai muuta erillisrahoitusta. Tässä ilmoitetaan vuonna 2023 maksetut menot ja vastaavasti hankkeeseen saadut tulot. Näitä menoja ja tuloja ei ilmoiteta edellä kohdissa K1.0–K0.0.

M4.0.9 Muut kuin perustamishankkeet (alle 32 000 euroa)

Muiksi kuin perustamishankkeiksi ilmoitetaan oppilaitoksen ylläpitäjän vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen toiminnan järjestämisestä aiheutunut alle 32 000 euron tilojen rakentaminen, hankinta tai peruskorjaus (ns. pieni

perusparannus) sekä muut käyttöomaisuushankinnat. Tässä ilmoitetaan vuonna 2023 maksetut menot ja vastaavasti hankkeeseen saadut tulot.

Kirjanpidossa investointimenoiksi kirjattuja alle 32 000 euron hankkeita eikä hankkeisiin saatuja tuloja ilmoiteta edellä kohdissa K1.0–K0.0.

M8.0 Maanvuokra

M9.0 Muut kustannukset ja tulot, muut kuin kohdista K1.0–K0.0, M2.0–M8.0

Muut yksikköhintoja laskettaessa huomiotta jätettävät kustannukset esim. maa-alueiden hankinta, laskennalliset korot, sisäisen vuokran pääomaosuus. Kohtaan ei sisällytetä niitä koulutuksen järjestäjän kirjanpidon mukaisia poistoja, jotka tässä kyselyssä on kirjattu kohtaan M5 Poistot.

Tässä ilmoitetaan valtionosuuspohjaan luettavan toiminnan kustannuksiin saatu EU-rahoitus ja sitä vastaavat kustannukset, koska kustannuksiin K1.0–K0.0 voidaan ilmoittaa vain tuella kattamaton osa.

M0.0 Yhteensä kohdat M2.0 + M4.0 + M8.0 + M9.0

M5 Poistot

Ilmoitetaan vuoden 2023 kirjanpidon mukaiset vapaan sivistystyön investointeihin kohdistuvat poistot. Poistoja ei sisällytetä kohtien K1.0–K0.0 kustannuksiin.

Maksullisen palvelutoiminnan investointeihin kohdistettavat poistot ilmoitetaan omassa kohdassaan sarakkeessa X2.

M5.1 Rakennukset

M5.9 Muiden investointien poistot

M5.0 Poistot yhteensä (M5.1 + M5.9)

Suoritteet

S1 Suoritteet

S1.1 Opetustuntien lukumäärä

Tässä ilmoitetaan vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen koulutuksen vuoden 2023 toteutuneet opetustunnit kansanopistoissa ja liikunnan koulutuskeskuksissa ilman kohdan S1.2 opetustuntien määrää.

S.1.1.1 – kohdasta S1.1 etäopetuksen opetustunnit

Opetustuntien kokonaismäärästä S1.1 ilmoitetaan tässä etäopetuksen opetustuntien määrä.

Etäopetuksen opetustunteihin lasketaan mukaan opetustunnit, joista opettajalle on maksettu korvausta. Etäopetuksen opetustunteihin sekä verkossa tapahtuviin

kursseihin lasketaan mukaan opettajan koulutuksen aikana antamat opetustunnit, tuntien valmisteluun käyttämät tunnit, ohjaus sekä palautteen antaminen tehtävistä. Opetustuntien valmisteluun käytettyihin tunteihin ei merkitä hankemaista kehittämistoimintaa.

S1.1.2 – kohdasta S1.1 käytännön työtehtävissä järjestetyn (työssäoppimisen) koulutuksen opetustunnit

Opetustuntien kokonaismäärästä S1.1 ilmoitetaan tässä käytännön työtehtävissä järjestetyn (työssäoppimisen) koulutuksen opetustuntien määrä.

Työssäoppimisen opetustunteihin lasketaan mukaan opetustunnit, joista kansanopisto on maksanut opettajalle korvausta. Opetustunteihin voi sisältyä esimerkiksi opiskelijoiden ohjausta työssäoppimisessa ja työssäoppimisen koordinoititehtäviä. Opetustunteihin ei lasketa työssäoppimisjakson aikana tapahtuvan ohjauksen tunteja siltä osin, kun ohjauksen antajana toimii työssäoppimispaikan edustaja.

S1.2 Maksullisen palvelutoiminnan opetustuntien määrä

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen koulutuksen vuonna 2023 toteutuneet maksullisen palvelutoiminnan opetustunnit kansanopistoissa ja liikunnan koulutuskeskuksissa.

Kansanopistot

S1.3 Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisten opiskelijaviikkojen kokonaismäärä

Tässä ilmoitetaan opiston vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen koulutuksen valtionosuusrahoituksen perusteena olevien opiskelijaviikkojen kokonaismäärä vuodelta 2023. Opiskelijaviikot lasketaan huomioiden rajaus, jonka mukaan opiston yhtenä opiskelujaksona järjestämän koulutuksen vähimmäispituus on 10 opetustuntia ja opetus on jaettava vähintään kahdelle peräkkäiselle päivälle siten, että opetusta annetaan keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä. (A 805/1998 1§). Koulutuksen tulee olla kansanopiston itsensä järjestämää; opiston tulee suunnitella ja toteuttaa koulutus, rekrytoida opiskelijat ja se vastaa myös koulutuksen kaikista kustannuksista. Koulutus on tullut järjestää siinä oppilaitoksen sijaintikunnassa, joka on mainittu ylläpitämisluvassa. Koulutuksen järjestäminen oppilaitoksen sijaintikunnan ulkopuolella on perusteltua vain poikkeuksellisesti, esimerkiksi koulutuksen sisällöstä johtuvista syistä. Muualla säännönmukaisesti järjestettävä koulutus ei täytä vapaan sivistystyön kriteereitä.

Opiskelijaviikkomäärään ei saa sisällyttää kokonaan erillisellä valtionavustuksella rahoitettavaa vapaan sivistystyön koulutusta, muiden valtionosuusrahoitteisten koulutusmuotojen tai oppilaitosmuotojen koulutusta, työvoimahallinnon ostamaa työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta, eikä muuta sellaista koulutusta, jota toteutetaan tilaajan asettamilla ehdoilla, ts. tilaaja määrittelee koulutuksen

tavoitteet, keskeiset sisällöt, rekrytoi osanottajat ja maksaa toiminnasta aiheutuneet menot (maksulliseen palvelutoimintaan kuuluvaa koulutusta). Maksulliseksi palvelutoiminnaksi ei katsota kuitenkaan opiston toteuttamaa ylläpitämisluvassa määritellyn koulutustehtävän mukaista ylläpitäjän taustayhteisöön kuuluvan järjestön tai muun yhteisön koulutusta, mikäli opiskelijat ovat omaehtoisesti hakeutuneet koulutukseen ja kansanopisto on maksanut järjestetyn koulutuksen kustannukset.

Mikäli kansanopisto ilmoittaa opiskelijaviikkoihin yhteistyönä toisen toimijan kanssa järjestetyn vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijaviikkoja, tulee kansanopiston toimia silloin kuitenkin ko. koulutuksen järjestäjänä. Tällöin opisto suunnittelee ja toteuttaa koulutuksen, rekrytoi opiskelijat ja **opisto vastaa myös koulutuksen kaikista kustannuksista**. Koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa opisto voi käyttää ulkopuolista asiantuntemusta. Tapauksissa, joissa opisto toteuttaa ylläpitämisluvassa määritellyn koulutustehtävän mukaista ylläpitäjän taustayhteisöön kuuluvan järjestön tai muun yhteisön koulutusta, opiskelijoiden on omaehtoisesti hakeuduttava koulutukseen ja kansanopiston on maksettava järjestetyn koulutuksen kustannukset.

Opiskelijaviikkojen kokonaismäärään tulee sisällyttää myös vaikeasti vammaisille järjestetyn koulutuksen opiskelijaviikkojen määrä ja opistolle myönnetyn erityisen koulutustehtävän mukaisen toiminnan opiskelijaviikkojen määrä sekä erittelytietoina kohdissa 1.3.0–1.3.9 ilmoitettavien koulutusten opiskelijaviikkojen määrät.

Ilmoitettavien opiskelijaviikkojen määrissä ilmoitetaan myös vapaan sivistystyön koulutukseen sisältyvän etäopetuksen opiskelijaviikkojen määrä.

Opiskelijaviikkomäärään ei saa sisällyttää maksullisen palvelutoiminnan opiskelijaviikkoja.

Etäopetuksen ja työssäoppimisen muunto opiskelijaviikoiksi

1.9.2022 alkaen etäopetukseen ja työssäoppimiseen sovelletaan jälleen vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen 2 §:n 3 momentin mukaista etäopetuksen 20 % rajausta ja 1 §:n 2 momentin mukaista 10 tunnin lähiovetusvelvollisuutta etäopetuksen järjestämisessä, jolloin etäopetukseen ja työssäoppimiseen tulee liittyä yksi tai useampi vähintään 10 tuntia kestävä lähiovetusjakso, joka kerryttää suoritteita täyden määrän. Opetus on jaettava vähintään kahdelle peräkkäiselle päivälle siten, että opetusta annetaan keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä.

Koulutuksesta, joka sisältää etäopetusta tai työssäoppimista, kansanopiston tulee laatia opetussuunnitelma. Opetussuunnitelmasta tulee käydä ilmi oppilaitoksen järjestämän ohjatun opetuksen sisältö ja määrä.

Etäopetuksessa ja työssäoppimisessa opiskelijaviikoksi katsotaan opetussuunnitelman perusteella arvioitu opiskelijan 40 tunnin ohjattu työmäärä.

Jos etäopetuksen antaminen **ei ole** kansanopiston ylläpitämisluvassa mainittu koulutustehtävä, otetaan oppilaitoksen valtionosuuden perusteena käytettäviä

opiskelijaviikkoja laskettaessa etäopetuksen ja työssäoppimisen opiskelijaviikkojen yhteismäärästä huomioon enintään 20 prosenttia oppilaitoksen kaikista toteutuneista lähiopetuksen opiskelijaviikoista.

Jos etäopetuksen antaminen on kansanopiston ylläpitämisluvassa mainittu koulutustehtävä, etäopetuksen opiskelijaviikot huomioidaan kokonaisuudessaan, mutta työssäoppimisen opiskelijaviikoista enintään 20 prosenttia oppilaitoksen kaikista toteutuneista lähiopetuksen opiskelijaviikoista.

S1.3.0 Opistossa majoitettujen opiskelijoiden opiskelijaviikot kohdasta S1.3.

Tähän eritellään kohdan S1.3 kokonaisopiskelijaviikkomäärästä opistossa majoitettujen opiskelijoiden opiskelijaviikkojen määrä.

S1.3.2 Avoimen korkeakouluopetuksen opiskelijaviikot kohdasta S1.3

Vapaan sivistystyön piirissä järjestetty avoin korkeakouluopetus, joka perustuu yliopiston/ korkeakoulun ja opiston väliseen sopimukseen.

Opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä S1.3 ilmoitetaan tässä avoimen korkeakouluopetuksen opiskelijaviikkojen lukumäärä.

S1.3.3 Etäopetuksen opiskelijaviikot kohdasta S1.3

Opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä S1.3 ilmoitetaan tässä etäopetuksen opiskelijaviikkojen määrä. Tähän kohtaan ei ilmoiteta etäopetukseen liittyvän yhden tai useamman lähiopetusjakson opiskelijaviikkojen määrää.

S1.3.7 Käytännön työtehtävissä järjestetyn (työssäoppimisen) koulutuksen opiskelijaviikot kohdasta S1.3

Opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä S1.3 ilmoitetaan tässä käytännön työtehtävissä järjestetyn (työssäoppimisen) opiskelijaviikkojen määrä. Tähän kohtaan ei ilmoiteta työssäoppimiseen liittyvän yhden tai useamman lähiopetusjakson opiskelijaviikkojen määrää.

S1.3.4 Vähintään kahdeksan viikkoa kestäneiden kurssien opiskelijaviikkojen määrä kohdasta S1.3

Opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä S1.3 ilmoitetaan tässä vähintään 8 viikkoa kestäneiden kurssien opiskelijaviikkojen määrä.

S.1.3.5 Maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen opiskelijaviikot kohdasta S1.3

Vuoden 2023 opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä ilmoitetaan tässä maahanmuuttajille suunnatun tai kohdennetun koulutuksen opiskelijaviikkojen määrä yhteensä. Maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen opiskelijaviikkojen määrän ilmoittavat kaikki kansanopistot.

S1.3.6 TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijaviikot kohdasta S1.3 ja S1.3.5

Opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä S1.3 ja maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen opiskelijaviikkojen määrästä ilmoitetaan TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijaviikkojen määrä.

S1.3.6.1 Ukrainasta tulleiden tilapäistä suojelua saavien opiskelijaviikkojen määrä kohdasta S1.3.6

Kohtaan S1.3.6.1 eritellään TE-toimiston / kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijaviikkojen määrästä (kohta S1.3.6) Ukrainasta tulleiden tilapäistä suojelua saavien opiskelijaviikot. Ukrainasta tulleella tilapäistä suojelua saavalla tulee olla laadittuna kotoutumissuunnitelma, jotta opiskelija voidaan kirjata kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyin sadan prosentin valtionosuudella rahoitetun koulutuksen piiriin.

S1.3.6.2 Luku- ja kirjoitustaitokoulutuksessa olevien opiskelijaviikkojen määrä kohdasta S1.3.6

Kohtaan S1.3.6.2 eritellään TE-toimiston / kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijaviikkojen määrästä (kohta S1.3.6) luku- ja kirjoitustaitokoulutuksen opiskelijaviikot. Tämän tiedon tarve on noussut Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVIN) toteuttaman arvioinnin, Aikuisena luku- ja kirjoitustaitoa oppimassa. Arviointi maahanmuuttajien lukutaitokoulutuksesta, pohjalta.

S1.3.8 Oppivelvollisuuslain 5 § 2 mom. mukaisesti maahanmuuttajille järjestettävän koulutuksen opiskelijaviikot kohdasta S1.3 ja S1.3.5

Tässä ilmoitetaan niiden maahanmuuttajien suorittama opiskelijaviikkomäärä, jotka ovat suorittaneet perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa tarkoitetun perusopetuksen ja joilta puuttuu perusopetuksen jälkeisen koulutuksen suorittamiseksi riittävä suomen tai ruotsin kielen taito. Nämä henkilöt voivat suorittaa oppivelvollisuutta kansanopistossa järjestettävässä sellaisessa koulutuksessa, jossa noudatetaan kotoutumisen edistämistä annetun lain (1386/2010) 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuja aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita tai Opetushallituksen laatimaa maahanmuuttajille tarkoitettua koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksia.

S1.3.9 Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijaviikot kohdasta S1.3

Opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä S1.3 ilmoitetaan tässä kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijaviikot. Tämä koulutus järjestetään vapaasta sivistystyöstä annetun lain 7 a luvun (Oppivelvollisille suunnattu koulutus) mukaisesti (30.12.2020/1219).

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen rahoitukseen ovat oikeutettuja ne opiskelijat jotka ovat olleet oppivelvollisia koulutuksen alkaessa. Tähän opiskelijamäärään ei lueta niitä tähän koulutukseen osallistuvia opiskelijoita, jotka ovat täyttäneet 18 vuotta ennen koulutuksen aloittamista. Näiden opiskelijoiden suorittama opiskelijaviikkomäärä luetaan kohtaan S1.3 eli he saavat 57 % valtionosuusrahoituksen.

S1.3.10 Maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen opiskelijamäärä

Tässä ilmoitetaan maahanmuuttajille suunnattuun tai kohdennettuun koulutukseen osallistuneiden opiskelijoiden määrä. Mikäli sama opiskelija on osallistunut useammalle maahanmuuttajille suunnatulle kurssille, hänet lasketaan vain kertaalleen vuoden 2023 opiskelijamäärään.

Maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen opiskelijamäärässä ei saa ilmoittaa erillisellä valtionavustusrahoituksella toteutettujen maahanmuuttajille suunnattujen koulutusten opiskelijoita.

S1.3.11 TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijamäärä

Tässä ilmoitetaan TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijamäärä.

S1.3.11.1 Ukrainasta tulleiden tilapäistä suojelua saavien opiskelijamäärä kohdasta S1.3.11

Kohtaan S1.3.11.1 eritellään TE-toimiston / kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijamäärästä (kohta S1.3.11) Ukrainasta tulleiden tilapäistä suojelua saavien opiskelijamäärä. Ukrainasta tulleella tilapäistä suojelua saavalla tulee olla laadittuna kotoutumissuunnitelma, jotta se voidaan lukea tähän kohtaan.

S1.3.11.2 Luku- ja kirjoitustaitokoulutuksessa olevien opiskelijamäärä kohdasta S1.3.11

Kohtaan S1.3.11.2 eritellään TE-toimiston / kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijamäärästä (kohta S1.3.11) luku- ja kirjoitustaitokoulutuksen opiskelijamäärä.

M2 Vaikeasti vammaisille järjestetyn koulutuksen opiskelijaviikkojen määrä

Tässä ilmoittavat vaikeasti vammaisille järjestetyn koulutuksen opiskelijaviikot vuodelta 2023 myös muut kuin ne opistot, joiden pääasiallinen koulutustehtävä ylläpitämisluvan mukaan muodostuu vaikeasti vammaisille järjestetystä koulutuksesta tai joilla koulutustehtävään kuuluu osana vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus (A vapaasta sivistystyöstä, muutettu 1201/2005, 3 § 1 mom.).

M4 Työelämän aktiiviseen kansalaisuuteen ja työolojen kehittämiseen tarkoitettujen koulutuksen tai muun erityisen koulutustehtävän opiskelijaviikkojen määrä

Tässä kohdassa ilmoittavat opiskelijaviikkojen määrän vuonna 2023 ainoastaan ne opistot, joiden ylläpitämisluvassa vuonna 2023 osana opiston koulutustehtävää on työelämän aktiiviseen kansalaisuuteen ja työolojen kehittämiseen liittyvä koulutus tai muu erityinen koulutustehtävä.

S1.5 Maksullisen palvelutoiminnan opiskelijaviikkojen määrä

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen kansanopistokoulutuksen osalta vuonna 2023 toteutunut maksullisen palvelutoiminnan opiskelijaviikkojen kokonaismäärä.

Liikunnan koulutuskeskukset

S1.6 Opiskelijavuorokausien määrä

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen liikunnan koulutuskeskustoiminnan opiskelijavuorokausien kokonaismäärä vuodelta 2023. Opiskelijavuorokaudet lasketaan huomioiden rajaus, jonka mukaan liikunnan koulutuskeskuksen yhtenä opiskelujaksona järjestämän koulutuksen vähimmäispituus on 10 opetustuntia ja opetus on jaettava vähintään kahdelle peräkkäiselle päivälle siten, että opetusta annetaan keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä (A 805/1998 1§). Koulutuksen tulee olla ollut liikunnan koulutuskeskuksen itsensä järjestämää; koulutuskeskuksen tulee olla suunnitellut ja toteuttanut koulutuksen, rekrytoinut opiskelijat ja sen on vastannut myös koulutuksen kaikista kustannuksista. Lähtökohtaisesti koulutus on tullut järjestää siinä oppilaitoksessa, joka on mainittu ylläpitämisluvassa. Muualla säännönmukaisesti järjestettävä koulutus ei täytä vapaan sivistystyön kriteereitä.

Opiskelijavuorokausien kokonaismäärään tulee sisällyttää myös etäopetuksen opiskelijavuorokausien määrä, vaikka se kysytään jäljempänä myös eriteltynä. Opiskelijavuorokausien määrään ei saa ilmoittaa maksullisen palvelutoiminnan opiskelijavuorokausien määrää.

Sellainen vapaan sivistystyön luonteinen koulutus, jonka tilaaja ja maksaja on valtio (esim. puolustusvoimat) tai sen luonteinen toimija, jonka rahoituksesta valtio täysimääräisesti tai pääosin vastaa (esim. lomajärjestöt), tai kunta tai yritys, ei ole vapaan sivistystyön valtionosuuteen oikeuttavaa koulutusta, vaan se on liikunnan koulutuskeskuksen muuta palvelutoimintaa. Vapaan sivistystyön opiskelijavuorokausimäärään ei saa sisällyttää kokonaan erillisellä valtionavustuksella rahoitettavaa vapaan sivistystyön koulutusta (esimerkiksi opintoseteliavustukset), ammatilliseen tutkintoon johtavaa koulutusta, työvoimahallinnon ostamaa työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta, eikä muuta sellaista koulutusta, jota toteutetaan tilaajan asettamilla ehdoilla, ts. tilaaja määrittelee koulutuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt, rekrytoi osanottajat ja maksaa toiminnasta aiheutuneet menot (maksulliseen palvelutoimintaan kuuluvaa koulutusta).

Etäopetuksen muunto opiskelijavuorokausiksi

Etä- ja monimuoto-opetukseen tulee liittyä yksi tai useampi vähintään 10 tuntia kestävä lähiopetusjakso, joka kerryttää suoritteita täyden määrän. Etäopetuksen tulee olla ohjattua ja sen tulee perustua toimintasuunnitelmassa määriteltyyn laajuuteen opetustunteina. Etäopetuksen opetustunnit muunnetaan laskennallisiksi työpäiviksi jakamalla ne viidellä ja edelleen opiskelijavuorokausiksi kertomalla ne opiskelijamäärällä. Näin saatu etäopetuksen laskennallinen opiskelijavuorokausimäärä ilmoitetaan tässä kokonaisena (100 %) ja eritellään omassa kohdassaan S1.6.1.

S1.6.1 Etäopetuksen opiskelijavuorokausien määrä kohdasta S1.6.

Opiskelijavuorokausien kokonaismäärästä S1.6 ilmoitetaan tässä etäopetuksen opiskelijavuorokausien määrä.

S1.6.2 Käytännön työtehtävissä järjestetyn (työssäoppimisen) koulutuksen opiskelijavuorokausien määrä kohdasta S1.6

Opiskelijavuorokausien kokonaismäärästä S1.6 ilmoitetaan tässä käytännön työtehtävissä järjestetyn (työssäoppimisen) opiskelijavuorokausien määrä.

S1.7 Maksullisen palvelutoiminnan opiskelijavuorokausien määrä

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen liikunnan koulutuskeskustoiminnan osalta vuonna 2023 toteutunut maksullisen palvelutoiminnan opiskelijavuorokausien kokonaismäärä. Päiväkävijät kirjataan maksulliseen palvelutoimintaan. Päiväkävijöistä tulee laskea (ei irralliset peli- ja saunavuorot) maksullisen palvelutoiminnan vuorokausia opetus- ja kulttuuriministeriön päättämien laskentasääntöjen mukaisesti.

S2 Kiinteistöjen suoritteet

S2.1 Omat tilat

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen toiminnan osuus oppilaitoksen ylläpitäjän omistuksessa olevista tiloista esimerkiksi opiskelijaviikkojen/-vuorokausien suhteessa. Tässä ei ilmoiteta opiskelija-asuntoloiden, opettajien asuntojen eikä maksullisen palvelutoiminnan käytössä olleita huoneistopinta-aloja.

S2.9 Ulkopuolisilta vuokratut tilat

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen toiminnan osuus oppilaitoksen ulkopuolisilta vuokraamien tilojen huoneistopinta-aloista. Tässä ei ilmoiteta maksullista palvelutoimintaa varten vuokrattujen tilojen huoneistopinta-aloja.